

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО КЛІМАТУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЕКОСИСТЕМИ

ЗБІРНИК

матеріалів Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 28 березня 2024 року)

Полтава
2024

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

**ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА
ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ
МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО КЛІМАТУ ТА
ФІНАНСОВОЇ ЕКОСИСТЕМИ**

ЗБІРНИК

матеріалів Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 28 березня 2024 року)

**Полтава
ПУЕТ
2024**

УДК 339.9:004.738.5:339.7(082)
В80

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Полтавський університет економіки і торгівлі заборонено

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

О. О. Нестуля, голова програмного комітету, д-р. іст. наук, проф., ректор Полтавського університету економіки і торгівлі (ПУЕТ);
П. О. Куцук, д-р. екон. наук, проф., ректор Львівського торговельно-економічного університету;
Д. П. Дімітров, д-р. екон. наук, проф., ректор Університету національного та світового господарства;
С. О. Катажина, проф. Повісланського університету, доктор філософії;
Х. Х. Назарзода, д-р. техн. наук, доц., ректор Таджикиського державного університету комерції;
Л. О. Шавга, д-р. екон. наук, проф., ректор Кооперативно-торгового університету Молдови.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Стіволови організаційного комітету:

Н. С. Педченко, голова організаційного комітету, д-р. екон. наук, проф., перший проректор;
В. Ю. Стрілець, д-р. екон. наук, доц., завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;
О. В. Яриш, канд. екон. наук, доц., завідувач кафедри фінансів та банківської справи.

Члени організаційного комітету:

Ю. С. Матвієнко, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи;
Л. М. Діденко, директор центру інформаційного забезпечення освітнього процесу;
Ю. В. Перегуда, директор міжнародного науково-освітнього центру;
Н. І. Матюгура, завідувач науково-організаційного відділу;
О. В. Гасій, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри фінансів та банківської справи;
Т. П. Гудзь, д-р. екон. наук, проф., проф. кафедри фінансів та банківської справи;
А. А. Пожар, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;
С. П. Прасолова, канд. екон. наук, доц., заступник завідувача кафедри фінансів та банківської справи;
В. І. Рекотова, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;
Г. М. Сидоренко-Мельник, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри фінансів та банківської справи;
А. М. Соколова, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри фінансів та банківської справи;
С. І. Гуль, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;
А. Л. Флегантова, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;
Л. С. Франко, старший викладач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;
Ю. О. Єжелій, асистент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин.

Вплив глобалізаційних процесів та цифрової трансформації
В80 на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 28 березня 2024 року). – Полтава : ПУЕТ, 2024. – 456 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., рос. та англ. мовами.

ISBN 978-966-184-467-3

У збірнику подано матеріали доповідей, оприлюднених на Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Вплив глобалізаційних процесів та цифрової трансформації на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми». Розраховано на наукових і науково-практичних працівників закладів вищої освіти та наукових установ, аспірантів, студентів, практичних працівників і широкий читачський загал.

УДК 339.9:004.738.5:339.7(082)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналі. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

ISBN 978-966-184-467-3

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2024

СПІВОРГАНІЗАТОРИ

Міністерство освіти і науки України

Полтавський університет економіки і торгівлі

Львівський торговельно-економічний університет

Університет національного і світового господарства
(Республіка Болгарія)

Повіслянський університет (Республіка Польща)

Таджицький державний університет комерції
(Таджикистан)

Кооперативно-торговий університет Молдови (Молдова)

*Варуша А. Р., здобувачка вищої освіти;
Стрілець В. Ю., д-р. екон. наук, доц.
Полтавський університет економіки і торгівлі,
м. Полтава, Україна*

ВПЛИВ ВЗАЄМОВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ НА ГЛОБАЛЬНУ ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ

Взаємовідносини між Україною та Польщею в сучасному світі набули великого значення як для Центральної та Східної Європи, так і для глобальної економічної безпеки загалом. Обидві країни, що мають довгу спільну історію, взаємодіють у різних сферах, включаючи торгівлю, енергетику, транспорт, інвестиції та політичні відносини, тісно співпрацюють над подоланням продовольчої кризи. Аналіз впливу цих взаємовідносин на глобальну економічну безпеку є актуальною темою, що дозволяє краще зрозуміти динаміку та перспективи розвитку економічного партнерства в регіоні та вплив на міжнародну економічну систему в цілому. В 2023 році відносини Польщі та України загострилися та тлі продовольчої кризи та були вкрай складними через наслідки повномасштабної війни в Україні.

Морозова І.В, досліджуючи продовольчу кризу, яка виникла в результаті російського вторгнення в Україну у 2022 році, зазначає, що війна вплинула на валютний ринок України, зокрема через масовий виїзд людей за кордон та підкреслює, що війна створила значні труднощі для міжнародної торгівлі [3]. Та вже станом на 2023 рік взаємовідносини України з іншими країнами були значними і мали вплив на економічну безпеку країни. Українська економіка в 2023 році продемонструвала позитивну динаміку, незважаючи на війну [4]. ВВП України виріс у порівнянні з 2022 роком, але до довоєнних рівнів ще далеко.

ЄС є провідним торговельним партнером України. Незважаючи на війну, Україна продовжує демократичні реформи і прагне до лібералізації торгівлі з ЄС. Польща відіграє ключову роль у забезпеченні економічної безпеки України, особливо в умовах війни, яка вплинула на глобальні ланцюжки постачання і

спричинила значні зміни в економіці Польщі, включаючи прийняття біженців та перебоїв в ланцюжках постачання. Однак, навесні 2023 року український аграрний експорт став об'єктом уваги, що порушило питання щодо співпраці країни з одним зі своїх ключових партнерів – Польщею. Так, Польща оголосила про заборону імпорту та транзиту з України, що стосувалася не лише зернових культур, а й практично всієї аграрної продукції, включаючи овочі, молочні продукти, мед, олію, яйця та навіть вино. За поясненням митної служби, згідно з рішенням польського уряду, лише деякі продукти, такі як банани, рис, оливки та квіти, були допущені до перетину кордону через так званий «зелений коридор». Це рішення негативно вплинуло на економічну безпеку України, окрім того, рішення про заборону аграрного імпорту спричинило труднощі також для польських підприємств, які мають велику залежність від цих поставок. Наприклад, підприємці висловлюють занепокоєння щодо заборони імпорту сої з України, оскільки на польському ринку відчутний дефіцит цієї сировини для комбікормів, який зазвичай компенсується імпортом з України та наступною її переробкою [1].

Щодо ситуації з зерном, Україна є одним з ключових світових експортерів зерна, і війна значно ускладнила цей експорт. Згідно з аналітичним оглядом, війна в Україні має наслідки для глобальної продовольчої безпеки. Затримки у транзиті можуть збільшити витрати виробників. Тимчасова заборона Польщею імпорту та транзиту українського зерна створює виклики для експорту. Зниження попиту може призвести до падіння цін, що вплине на прибутковість сільгоспідприємств. Проблеми з експортом можуть створити напругу у відносинах з Польщею. Ускладнення з експортом можуть створити ризики для продовольчої безпеки, оскільки Україна залежить від доходів від аграрного сектору. Економічна безпека України тісно пов'язана з її здатністю експортувати зерно [2].

У 2023 році український експорт мав значний вплив і на інші країни. За підсумками першого кварталу 2023 року, товарообіг України скоротився на 7,4 %, при цьому експорт товарів змен-

шився на 26,1 %, а імпорт зріс на 11,2 %. В Україну імпортували товарів на суму \$ 15,5 млрд, а експортували – на суму \$ 10,3 млрд. Найбільше товарів до України імпортували з Китаю (\$ 2,6 млрд), Польщі (\$ 1,6 млрд) та Німеччини (\$ 1,1 млрд). Найбільше товарів експортували з України до Польщі (на \$ 1,5 млрд), Китаю (на \$ 1 млрд) та Румунії (на \$ 997 млн). За підсумками 2023 року обсяги експорту з України зросли та склали майже 100 млн тонн товарів, що на 112 тисяч тонн більше, ніж у 2022 році [2].

У 2023 році Україна зіткнулася з викликами, пов'язаними з глобальною економічною та політичною невизначеністю, а також наслідками війни. Україна також зіткнулася з проблемами у зерновому секторі, які вплинули на глобальну продовольчу безпеку та створили виклики для експорту. Загалом, Україна прагне до зміцнення своєї економічної безпеки та розширення міжнародних економічних відносин, незважаючи на складні умови.

Список використаних джерел

1. BBC Україна. (2024). Чому українське зерно стало проблемою для Європи і України. Пояснюємо причини і наслідки. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cg31j1g414do> (дата звернення: 20.02.2024)
2. Євроінтеграція. (2023). Небезпечне зерно: як виник новий фактор напруги у відносинах України та Польщі. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2023/04/4/7159128/> (дата звернення: 20.02.2024).
3. Морозова І. В. Розвиток міжнародних економічних відносин у стані війни : матер. міжнар. наук.-практ. конф. «Міжнародні економічні відносини. сталий розвиток України в умовах глобалізації та європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. Фенікс-2022 (31 травня 2022 року, м. Харків). С. 28–29.
4. Педченко Н. С., Стрілець В. Ю., Яріш О. В., Сокіл А. А., Муха М. Ю. Державна підтримка відновлення малого підприємництва в Україні у післявоєнний період: галузевий аспект. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент». 2023. № 57. С. 37–47.